

Тази приказка, една от най-обичните на Андерсен, разказва историята на малко момиченце, което е пратено от родителите си да продава кибрит на улицата. Бъдни вечер е и е много студено, но тя не смее да се прибере у дома с празни ръце. Вместо това, за да се стопли, тя пали по една клечка кибрит и с всяка една разкрива невероятен, но ефимерен свят.

Приказката е в превод на именития ни писател и преводач Светослав Минков.

Ханс Кристиан Андерсен (1805-1875) е датски писател, поет и художник. Известен като автор на литература за деца, най-обичаните му произведения включват „Новите дрехи на царя“, „Малката русалка“, „Славоят“, „Храбрият оловен войник“, „Снежната кралица“, „Грозното патенце“ и „Малката кибритопродавачка“. Книгите му са преведени на всички говорими езици и в днешно време няма дете или възрастен, който да не познава чудатите му герои. Приказките му са адаптирани за театралната сцена и големия екран безброй пъти, най-вече от Disney с анимационните филми „Малката русалка“ през 1989 г. и „Замръзналото кралство“ през 2013 г., чиято история е вдъхновена от „Снежната кралица“. Благодарение на приноса на Андерсен към детската литература, рождената му дата, 2 април, се чества като международния ден на детската книга.

Малката кибритопродавачка

Вечната приказка на Ханс
Кристиан Андерсен

Беше толкова студено, че чак болеше
от студ. Валеше сняг и мръкваше.

Последната вечер на годината,
новогодишната вечер.

Малко бедно момиче вървеше през

мрака и студа по улицата, гологлаво и босоного. То излезе от къщи по чехли, но те не топлеха много. Бяха много големи. Последна ги беше носила майка ѝ - толкова големи бяха. Малката ги изгуби, когато хукна да пресича улицата, защото две коли профучаха покрай нея с бясна скорост. Единия чехъл тя не можа да намери, а едно момче избяга с другия. То ѝ рече, че ще направи от него люлка, когато му се родят деца.

Сега момиченцето вървеше с босите си крачета, станали синьо-червени от студа. То беше сложило кибритени клечки в старата си престилка и държеше няколко от тях в ръка. През целия ден никой не купи нищо от него. Никой не му даде дори един грош. Бедното детенце вървеше гладно и измръзнало и се оглеждаше уплашено. Снежинките падаха по дългата му руса коса, красиво накъдрила се на тила му. Но не това го занимаваше сега. От всички прозорци проблясваха светлинки и мирис на печена гъска изпълваше улицата!

Настъпваше Новогодишната нощ. Ето за какво си мислеше момиченцето. То се сви в ъгъла между две къщи, едната от които бе по-издадена напред. Детето скри крачета под себе си, но му ставаше все по-студено и започваше да трепери все повече. Не смееше да се прибере вкъщи, защото не бе продало нито една кибритена клечка, не беше спечелило нито грош и баща му щеше да го бие. А и у дома също беше студено.

Над главите им беше само покривът и вятърът свиреше през него, въпреки че най-големите пролуки бяха затулени със слама и парцали. Ръчичките на малката бяха вече почти замръзнали. Ах! Една кибритена клечица би я постоплила! Само да се престраши да измъкне една от снопчето, да драсне с нея по стената и да стопли пръстчетата си! И тя извади една клечка. Драс! Как лумна, как се разгоря клечката! Детето сви ръката си около топлото ясно пламъче, също като че ли държеше свещичка. Това беше вълшебна светлинка! На малкото момиче му се стори, че седи до голяма желязна печка с лъскави месингови топки и месингова вратичка. Благословеният огън гореше и топлеше така хубаво! О, не! Какво се случи? Малката вече протягаше и крачетата си, за да се сгреят и те, когато пламъкът угасна. Печката изчезна и в ръката ѝ остана само крайчето на изгорялата клечка.

Детето драсна нова клечка. Тя се разгоря, засвети и там, където отблясъците докоснаха стената, тя стана прозрачна като воал. Момиченцето видя стаята и масата, покрита с ослепително бяла покривка, с подредени върху ѝ изящни порцеланови съдове и с вкусно ухаеща печена гъска, напълнена със сливи и ябълки! Най-хубавото беше, че гъската изскочи от тавата, с ножа и вилицата в гърба, и се завтече по пода право към бедното девойче. В този момент клечката угасна и пред очите на детето остана само дебелината, студена стена. То запали нова клечица. Видя се седнало под великолепно коледна елха. Тя беше още по-голяма и по-бляскава от елхата, която бе видяло през стъклената

врата на богатия търговец миналата Коледа. По зелените клонки горяха хиляди свещички и отгоре я гледаха пъстри картинки, като онези, дето украсяват витрините на магазините. Малкото момиченце протегна нагоре и двете си ръце и... кибритената клечка угасна. Многобройните елхови свещички се издигаха все по-високо и по-високо. То видя, че това бяха всъщност ясните звезди. Една звезда падна и остави дълга огнена линия след себе си.

- Някой умира сега! - каза си малката.

Старата ѝ баба - единствената, която я бе обичала, но която бе умряла, казваше:

- Когато падне звезда, една душа се възнася към Бога.

Момичето отново драсна една клечка о стената. Наоколо всичко блесна и в светлината се яви баба ѝ, така ясна, сияйна, мила и благословена.

- Бабо! - извика детето. - О, вземи ме със себе си! Знам, че ще си отидеш, когато кибритената клечка угасне, също както си отидоха топлата печка, хубавата печена гъска и чудното коледно дърво!

То трескаво запали цялото останало снопче клечки, защото искаше непременно да задържи баба си. И клечките пламнаха с такъв блясък, че стана по-светло отколкото през деня. Никога преди баба му не му се беше виждала толкова красива и голяма. Тя взе малкото момиче в ръцете си и двете полетяха високо, високо, светли и щастливи. И вече нямаше студ, нямаше глад, нямаше страх - те бяха при Бог!

А в ъгъла до къщата седеше момиченцето в студеното утро с червени бузки, с усмивка на уста - мъртво, замръзнало през последната вечер на старата година.

Първият ден от новата година се издигна над трупа на детето, седнало с кибритените клечки, една връзка от които беше почти догоряла. „Искало е да се стопли“, казаха. Никой не знаеше каква красота беше видяло, сред какво сияние то, заедно със старата си баба, встъпи в радостите на новата година.